

Pályainformációs központ

Európai formák a Bocskai utcában

A Csongrád Megyei Munkaügyi Központ 1999 végén EU-pályázatot nyert, amelynek segítségével Szegeden az országban először Európa összes képzési lehetőségét naprakészen nyilvántartó nemzeti pályainformációs központot hozhat létre. Ezzel Magyarország csatlakozhat egy olyan hálózathoz, amelynek immáron 26 ország a tagja.

Az EU Leonardo-programjának keretében, brüsszeli pályázaton elnyert összegből építheti ki a Csongrád Megyei Munkaügyi Központ foglalkoztatási információs tanácsadó székhelyét. Ez a bázis azonnal csatlakozik az európai országokban már működő pályaaorientációs központokhoz.

A helyi központ július 1-jétől áll majd azon érdeklődők rendelkezésére, akik pontos információkhoz szeretnének jutni: adott szakmában milyen más országokban megszerezhető képzési lehetőségeik vannak – mondta Vladiszavlyev András, a Csongrád Megyei Munkaügyi Központ igazgatója. Az első félév során a szakemberek összegyűjtik az országban fellelhető összes képzéssel kapcsolatos adatot, úgy a középiskolákról, az egyetemről, a főiskolákról, mint a felnőttoktatásról. Aki a jövőben külföldön szeretne akár ösztöndíjhoz, akár más, néhány hónapos képzési lehetőséghez jutni, annak csak a

Bocskai utcáig kell majd elmennie, ahol ingyenes szolgáltatásként keresik számára a lehetőségeket a munkaügyi központ munkatársai.

Ahhoz azonban, hogy a szegediek felvilágosítást adhassanak a külföldi képzési lehetőségekről, ezt a „szakmát” is meg kell valahol tanulniuk. Tegnap, pénteken Szegeden járt Wilfried Muswieck, a német szövetségi munkaügyi hivatal munkatársa, a Leonardo Da Vinci program referense, akivel a munkaügyi központ vezetője arról tárgyalt: az előttünk álló hónapok alatt hogy és hol oldható meg a leendő tanácsadók speciális képzése. A betanításban Németország, Ausztria, valamint a két kezdő, Magyarország és Lengyelország vesz majd részt. A szegediek később, az elsajátított ismeretek birtokában oktathatják a többi megyében alapítandó központok munkatársait is.

Mint ahogy azt Wilfried Muswieck elmondta, Németországban egy intézmény foglalkozik azzal, hogyan segítsék át az embereket „az iskola világából a munka világába”. Ropant fontos – magyarázta a szakember –, hogy a végzősöket támogassák, hogy azok ne találják magukat az iskola elvégzése után az utcán. Évről évré nagyobb az igény arra, hogy a fiatalok ne saját hazájukban, hanem külföldön szerezzenek képesítést, és egyre gyakoribb, hogy kelet-európai országokba szeretnének utazni.

F. K.

Idegenforgalmi klub

Munkatársunktól

A Csongrád Megyei Turisztikai Egyesület Idegenforgalmi Klubja – rendhagyó módon – kedden tartja szokásos havi szakmai találkozóját. A panziótulajdonosokat, vendéglátókat és tu-

risztikai szakembereket összefogó szervezet ez alkalommal Tápén, az Aranylabdás Szállóban (Budai Nagy Antal utca 27.) február elsején 17 órára szervezett összejövetelt, amelyre a turizmus iránt érdeklődőket is várják.

A belvízkárokat szenvedett településeken folyó védekezési munkálatok anyagi

terheit Csongrád megye önkormányzatai sem tudják önerőből finanszírozni. Ezért előzte meg nagy várakozás a megyei vis maior keret felosztását. Ez a központilag biztosított pénzösszeg szolgál ugyanis arra, hogy az önkormányzati tulajdont sújtó, előre nem látható természeti vagy egyéb károk többletkiadásaihoz segítséget kaphassanak a települések. Miután ebből a támogatási összegből csak a felmerült igény töredékét lehetett fedezni, a végső megoldást a napokban megérkező, rendkívüli kormányzati segítség jelentheti.

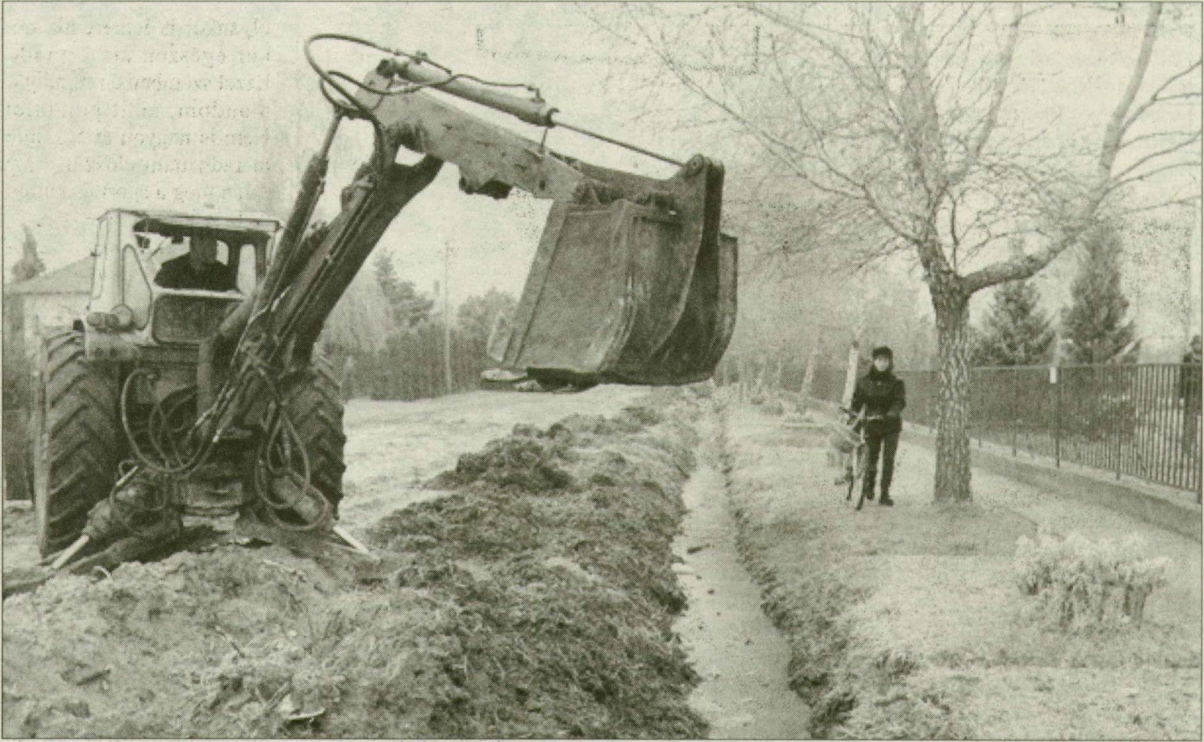
A közelmúltban Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanácsának elnökét is megszólította kritikus nyilatkozatokat tevő Veres János, Csanytelek polgármestere, amikor nyilvánosságra hozta a község belvíz elleni védekezésének anyagi gondjait. Az elhangzott vádak után dr. Frank Józseftől, a megyei területfejlesztési tanács elnökétől az iránt érdeklődtünk, milyen szempon-

tok szerint osztották fel a nyilvánvalóan szűkös pénzkertet, s igaz-e, hogy abban elsősorban személyes, illetve pártkapcsolatok játszottak a „főszerepet”? Arra is kíváncsiak voltunk, miért maradt ki a támogatottak köréből néhány Szeged környéki, súlyos kárt szenvedett település.

– Szó sincs semmiféle diszkriminációról – szögezte le dr. Frank József és már mutatta is a benyújtott igényekről, illetve azok kielégítéséről szóló listát. – A belvízkárok elleni védekezésre a megye 60 önkormányzata közül 44 nyújtott be kérelmet, összesen több mint 225 millió forintra. Ezzel szemben az országos vis maior keretből Csongrád megye ennek csupán a 10 százalékát(!) kapta meg. Tudni kell azonban, hogy e célra országosan is mindössze 300 millió állt rendelkezésre. Mivel ez a körülmény már az elmúlt év végén nyilvánvaló volt, még decemberben tárgyaltam e problémáról a belügyminiszterrel, majd levelet írtam a miniszterelnök úrnak is. Mivel akkor már kimerült az e célra tartalékolni országos keret, mindössze az ideai költségvetésből biztosított támogatásra lehetett számítani.

A „tűzszünet” alatt tisztítják a csatornákat

Ha megindul a belvíz...

Ópusztaszeren frissen ásott árkok vitték el a vizet. (Fotó: Schmidt Andrea)

Átmenetileg csöndesebbek a Csongrád megyei belvízfrontok, de ha föl-

melegszik az idő, mintegy 100 millió köbméter víz elvezetése okoz majd gondot. Ha hirtelen felmelegedés jön, az árvizekkel is szembe kell néznünk. Az Ativizig megtisztított csatornákkal várja a vizek újabb támadását.

Mielőtt a Csongrád megyei belvízhelyzet értékelésébe fogna, az erdélyi hóhelyzetről mutat számítógépes térképet Török Imre György, az Alsó-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgatóhelyes főmérnöke. „Harminc éve foglalkozom e szakterülettel, de nem emlékszem hasonlóra...” – mondja a szakember. A Tisza vízgyűjtő területeit

szinte mindenütt hóaplan borítja. A fehér takaró helyenként csupán 10–20 centiméter, nagy területeken fél méter, másutt egy méternél is vastagabb.

A becslések szerint összesen mintegy nyolc köbkilométer (!) hó gyűlt össze a Kárpátok karéjában (a sokéves átlag háromszorosa). Ha tavasszal hirtelen fölmelegedés jön, a Tisza vízgyűjtőjéről rövid idő alatt hatalmas mennyiségű víz zúdulhat a nyakunkba. „A robbanásszerű olvadás azonban szomszédos körzeteire is kiterjed) folyik a védekezés: november 22. (a tavalyi harmadik belvízes hullám kezdete) óta mintegy 400 millió forintot emésztett föl a belvíz féken tartása. A kormány fedezi a védekezés igazolt költségeit – a Csongrád megyei települések önkormányzatai is számíthatnak a gyors anyagi segítség-re.

„Jégcsapdába” zárva

Sok múlik majd azon, milyen időjárás köszönt ránk február végén. A kíváncsot az lenne, ha szeles, napsütötte nap-

palokra fagyközeli hőmérsékletű éjszakák következnek – így a tavasz lassacskán „elszopogatná” ezt az irdatlan hőmennyiséget.

A belvíz egyelőre a „jégcsapda” fogságában szunnyad. Csongrád megyében most 52 ezer hektárt borít víz (ebből 16 ezer hektár a vetésterület). Az Ativizig egész területén (amely megyénken kívül Békés, Bács-Kiskun és Jász-Nagykun-Szolnok szomszédos körzeteire is kiterjed) folyik a védekezés: november 22. (a tavalyi harmadik belvízes hullám kezdete) óta mintegy 400 millió forintot emésztett föl a belvíz féken tartása. A kormány fedezi a védekezés igazolt költségeit – a Csongrád megyei települések önkormányzatai is számíthatnak a gyors anyagi segítség-re.

A műszaki igazgatóhelyettes röviden összefoglalta az 1999-es év belvízes történetét. A vízügyesek közel egy éve kényszerülnek csaknem folya-

matos védekezésre. Tavaly hálrom belvízes előntéssel küzdöttek meg a szakemberek, de csupán a harmadik roham bizonyult átmenetileg erősebbnek. Februárban két nap alatt mintegy 1 köbkilométernyi esővíz hullott – ezt, ha nehézségek árán is, de elvezették. Júliusban nagy helyi záporok öntözték a megyét: a „monszun” alkalmanként, félóra alatt 100 milliméter esőt hozott. De még ekkor sem gyűlt össze a víz nagyobb területeken, s a csatornák sem teltek meg.

Százmillió köbméter

Ősszel azonban újabb esők jöttek: a sokéves átlag kétszerese hullott. November 22. óta mintegy 1,7 köbkilométernyi csapadék áztatta Csongrád megyét. Ennek mintegy ötöde-hatoda elpárolgott, s ugyanennyit elvezettek a csatornák. A többi azonban a nyakunkon maradt:

Települési belvízkárok Szegeden és környékén

Település	Felmerült védekezési költségek 2000. 01. 10-ig (Ft)	100 %-os támogatás (0–500 000 Ft)	80 %-os támogatás (500 001–1 200 000 Ft)	50 %-os támogatás (1 200 001–3 000 000 Ft)	30 %-os támogatás (3 000 001–6 000 000 Ft)	15 %-os támogatás (6 000 000–10 000 000 Ft)
Baks	3 772 775					
Balástya	1 659 930					
Bordány	5 034 042				1 510 213	
Deszk	2 448 840			1 224 420		
Dóc	442 693	442 693				
Domaszék	13 983 262					
Forráskút	8 767 371					
Kistelek	6 686 846					1 003 027
Mórahalom	9 520 000					1 428 000
Ópusztaszer	3 889 647				1 166 894	
Pusztaszer	1 193 697		954 958			
Röszke	5 554 100				1 666 230	
Sándorfalva	18 393 439					
Szatymaz	5 460 604					
Szeged	3 970 151					
Tiszasziget	750 392		600 314			
Üllés	7 875 562					
Zákányszék	1 176 273					
Zsombó	1 586 400					

A szinte katasztrófiként is minősíthető belvízkárok miatt született ugyanis az a döntés, hogy a kormány külön segítséget nyújt a bajba jutott települések védekezési költségeinek fedezésére. Orbán Viktor miniszterelnök pedig nyilatkozatban erősítette meg, hogy anyagi hiánya nem akadályozhatja a szükséges munkálatok

elvégzését. Mindezek után érthetetlen számomra a csanyteleki polgármester aggodalma, hiszen e község is megkapja a védekezésre fordított – természetesen számlálkkal igazolt – pénzt. Ami pedig konkrétan a megyei vis maior keret felosztási szempontjait illeti: miután láttam, hogy a kapott összeg gyakorlatilag jelképes segít-

ségnek tekinthető, abból csak a jogos igények csekély töredékét lehet kielégíteni, kidolgoztunk egy felosztási szempontrendszert. Ennek értelmében az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő, úgynevezett ÖNHIKI-s önkormányzatok támogatására helyeztük a hangsúlyt. E településeken ugyanis már az intéz-

mények működtetése is nehézséget okoz, így ők szorulnak a leggyorsabb segítségre. A 44 támogatásra váró önkormányzat közül azonban ezzel a gonddal 28 küszködik! Ezért további feltételeket kellett igényelt teljes összeget végül az a kilenc község – köztük az egykori Szeged járásból például Dóc – kapta most meg, ahol a kiadás nem haladta meg az 500 ezer forintot. Hat-hat településnek jutott a kért segítség 80, illetve 50 százaléka. A hárommillió forintnál nagyobb költségigényt benyújtók közül háromnak 30, a hat és tízmillió közötti kiadással számolóknak 15 százalékos hozzájárulást tudtunk biztosítani. Viszonylag a legtöbbet Makó és Szentes kapta. Az előbbi ugyanis a közel 61 millió kiadásainak öt százalékára, azaz valamivel több mint hárommillió forintra számíthat, Szentes pedig a 30 milliót meghaladó védekezési költségéből ez alkalommal 1 millió 500 ezer forintnyi összeget kapott. Természetesen fennmaradó költségigényük sem vész el, arra valamennyien jogosultak a kormányzat által biztosított rendkívüli támogatási keretből.

a talaj felső rétege telítődött, több vizet már nem fogadhat be.

A becslések szerint mintegy százmillió köbméter megfagyott belvíz

várja az enyhülést. Ekkora vízmennyiség elvezetése nagy feladat. A szakemberek azonban nem tétlenkedtek a fagyos időnek köszönhető, „belvízes tűzszünet” idején sem. Pótolva az elmúlt évtizedek pénzhiányból fakadó elmaradásait, megtisztították a vízelvezető csatornákat, jelentősen növelve áteresztő képességüket. Az Ativizig 1600 kilométernyi csatornájából 300 kilométer följuttatása vált szükségessé. Naponta 8–10 kilométer csatornaszakaszt szabadítanak meg a gáztól, iszaptól.

Pénzt állami alapból

A főmérnök egy megjegyzés erejéig utalt az ún. „rohamozó zöldék” közelmúltbéli vadjára, amely szerint a vízépítő mérnökök csatornái kiszáradtak az Alföldet, amely így elveszti „vizes élőhely” jellegét. „Most mindenki láthatja, hogy szinte az egész Alföld egyetlen vizes élőhellyé változott” – szölte a helyzetértékelés.

Új főcsatorna építésére nincs szükség. Török Imre György határozott véleménye, hogy a meglévő főcsatorna-rendszer jól kiépített, kapacitása is megfelelő. A rendszer kizárólag folyamatos gondozás, karbantartás mellett nyújthat maximális teljesítményt, de a hálózat pusztá rendbehozatala is úgy egymilliárd forintba kerülne. A belvízelvezetés természetesen nem lehet hatékony a települések szennyvíz- és csapadékvíz-hálózatának egyidejű megépítése, valamint a külterületi csatornák állapotát jellemző műszaki és jogi káros folszámolása nélkül. Mindennek finanszírozására állami alapot kellene létrehozni.

Nyilas Péter

Ugyanez mondható el a Bordány, Deszk, Kistelek, Mórahalom, Ópusztaszer és Röszke esetében is, hiszen ezen települések ugyan több mint egymillió forinttal részesedtek a vis maior keretből, de ez az összeg legfeljebb anyagi terheik 50 százalékát teszi ki. Mindezek alapján úgy gondolom, nem kell bővebb kommentár ahhoz, hogy egyértelműen lássa bárki: tényszerű adatok alapján került sor a vis maior keret felosztására. Csanytelek mellett pedig még további 15 település sem részesült e támogatásban. Példaként említhetem – többek között – a jelentős, 18 milliót meghaladó védekezési kiadásal terhelt Sándorfalvát, vagy a közel 14 milliót igénylő Domaszéket, de Üllés számára is óriási terhet jelentene a 7,8 milliós várható kiadás. Szerencsére azonban a kormány által garantált segítségre néhány napon belül ők is számíthatnak. Ugyanakkor arról sem szabad megfeledkezni, hogy hosszabb távon a gond ezzel sem oldódik meg. Tudomásul kell venni, hogy sürgősen fel kell újítani, illetve rendszeresen karban kell tartani a belvízelvezető árkokat, csatornákat, mert az ország költségvetéséből is csak más kiadások terhére lehet előteremteni az alkalmi támogatási összegeket. Ennek pedig valamennyien kárát látjuk.

N. Rácz Judit